Kærunevndin hjá Arbeiðsloysisskipanini

Postrúm 106 • FO 110 Tórshavn • tlf. 31 59 16 • faks 31 54 99

Linda René Sørensen Suðurstíggjur 3 FO 160 Argir

> Tórshavn, 23. juni 1999 ALS – j.nr. 011/98

Kæra um avgerð hjá Als um at sýta tryggingarútgjald í 4 vikur vísandi til at tygum hava sagt tygum úr starvi uttan haldgóða grund og um avgerð hjá Als um at geva tygum 6 dagar í bíðitíð.

Tann 7. desember 1998 hevur kærunevndin móttikið kæru, dagfest 4. desember 1998, um avgerð hjá Als, um at sýta tryggingarútgjald í 4 vikur vísandi til at tygum sagt tygum úr starvi uttan haldgóða grund, og um avgerð hjá Als um at geva tygum 6 dagar í bíðitíð.

Á fundi tann 26. mai 1999 varð kæra tygara viðgjørd í Kærunevndini.

Tygum upplýsa, at orsøkin til at tygum søgdu tygum úr starvi varð at tygum skuldu flyta heim til Føroyar og at tygum ikki kundi annað enn at siga tygum úr starvi, tá ið talan var um at flyta heim til Føroyar. Tygum meta at hetta má verða haldgóð grund til at sleppa undan karantenu. Tygum vísa eisini á, at tað í § 18 í Als-lögini ikki verður definerað hvat ið haldgóð grund er.

Tygum viðmerkja, at hvør einasti føroyingur, sum fer til Danmarkar, hevur fyri eyga at flyta heim fyrr ella seinni, og mátti hetta tí verði orsøk nokk til at broyta skipanina hjá Als viðvíkjandi karantenu.

Viðvíkjandi avgerðini um at geva tygum 6 dagar í bíðitíð grundað á tygara inntøku 6 seinastu mánaðirnar, viðmerkja tygum, at tygum ikki kunnu síggja at § 17 grundgevir fyri hesum.

Við skrivi, dagfest 7. januar 1999, hevur kærunevndin fingið ummæli frá Als av kæruni.

Als greiðir fyrst frá gongdini í málinum.

Als skrivar, at teir persónar, sum flyta úr Danmark til Føroyar, koma undir somu reglur, sum teir persónar, sum flyta innanlands í Føroyum, eisini tá talan er um karantenu sambært § 18 í Als-lógini, sum Als hevur nýtt sum heimild fyri avgerðini um karantenu. Harumframt vísir Als til § 4 í "Aftale mellem Arbejdsministeriet og Færøernes Landsstyre om koordination af arbejdsløshedsforsikring".

Als vísir í ummælinum á dømi um hvørjar umstøður hon metir koma undir hugtakið haldgóða grund.

Als metir ikki at grundgevingin hjá tygum fyri at siga seg úr starvi, sum er at hon flytir til Føroyar, kemur undir treytirnar fyri haldgóða grund, sambært § 18 í Als-lógini.

Sum heimild fyri at geva tygum 6 bíðidagar, vísir Als í § 17 í Als-lógini. Eisini vísir Als til virkismannagongdina hjá Als, har m.a. stendur at bíðidagar eru fyrstu dagarnir, persónur er í skipanini, tó uttan at ein fær stuðul, og at bíðidagarnir ikki telja niður í samlaða talinum á 798 dagar í einum 5 ára skeiði, ein sambært § 22 í Als-lógin) hevur rætt til arbeiðsloysisstuðul.

Viðløgd ummælinum eru avrit av umsókn um arheiðsloysisstuðul, avgerðini ið kærd er um, og av kæruni.

Tann 29. januar 1999, hevur kærunevndin mótikið skriv frá tygum, dagfest 27. januar 1999, við viðmerkingum til ummæli frá Als.

Tygum skriva, at tygum meina framvegis at tygum hava haldgóða grund til at sleppa undan 4 vikurs karantenu. Tygum upplýsa, at tygum ongantíð hevði sagt arbeiðið frá tygum um tað ikki var tí at tygum skuldi flyta heim og dugur ikki at síggja hvat annað tygum kundi gjørt. Tygum siga at tygum ikki kann búgva í Føroyum og arbeiða í Danmark.

Viðvíkjandi bíðitíð, so meina tygum heldur ikki at tað er gott nokk útgreinað í § 17. Tygum vilja vita hví man fær bíðidagar.

Við skrivið, dagfest 24. februar 1999, hevur Als boða frá at hon ongar viðmerkingar hevur til skrivið frá tygum dagfest 27. januar 1999.

Sambært Als-lógini § 18 missur arbeiðsleysur, sum uttan haldgóða grund sigur seg úr starvið, rættin til stuðul í 4 vikur.

Lógarfyrireikandi tilfarið sum finnst til lógina, gevur onga beinleiðis vegleiðing um, hvørt tað í einum føri sum hesum er haldgóð grund til at ein kann siga seg úr starvið.

Verður hugt at § 24, stk. 2 í Als-lógini, so verður her ásett, at allar Føroyar eru at rokna sum ein arbeiðsmarknaður í sambandi við arbeiðsávísing. Hinvegin kann Als ikki ávísa arbeiðsleysum arbeiðið uttan fyri Føroyar um tey ikki ynskja tað.

Kærunevndin skal viðmerkja, at útgangsstøði sostatt er, at arbeiðsloysisstuðulin fellur burtur í einum 4 vikurs skeiði, uttan so at vísast kann á eina haldgóða grund fyri uppsøgnini av arbeiðnum. Um sammet verður við innanlanda flyting er eingin ivi um, at ein uppsøgn við tilvísing hertil ikki er at meta sum eina slíka haldgóða grund.

Viðvíkjandi nær karantenan skal roknast í mun til bíðidagarnar metir kærunevndin, at tá tað eftir § 18 í Als-lógini er ásett, at abrieðsleysur "missir" rættin til stuðul, má hetta innibera, at karantenan ikki byrjar fyrr enn bíðidagarnir eru farnir.

Kærunevndin metir ikki, at viðurskiftini við eini flyting úr Danmark í nóg stóran mun talar fyri einum görvísi úrsliti, í hvussu er tá talan er um einsamallar uppihaldarar, og hevur tí avgjørt at staðfesta avgerðina hjá ALS viðvíkjandi hesum partinum av kæruni.

Sambært Als-lógini § 17, stk. 1 verður arbeiðsloysisstuðul ikki goldin, fyrr enn teir í stk. 2 nevndu bíðidagar eru farnir. Stk. 2 ásetur, at hevur hin arbeiðsleysi inntøku, sum er minni enn tann í § 16, stk. 2 lýsta arbeiðaraársløn seinastu 6 mánaðirnar faldað við tvey, áðrenn treytirnar í § 14, stk. 1 eru loknar, er 1 bíðidagur. Fyri hvørjar heilar kr. 10.000,00, inntøkan síðstu 6 mánaðirnar faldað við tvey er hægri enn tann í § 16, stk. 2 lýsta arbeiðaraársløn, verður bíðidagatalið økt við einum degi. Sambært stk. 3 kunnu bíðidagarnir ongantíð verða fleiri enn 10.

Lógarfyrireikandi tilfarið sum finnst til lógina, gevur onga frágreiðing um hví bíðidagarnir verða ásettir og kann kærunevndin tí ikki geva tygum svar í sambandi við hendan spurningin.

Als-lógin § 17 letur ongan iva verða um at ávísir bíðidagar skulu verða farnir áðrenn arbeiðsloysisstuðul verður goldin. Als-lógin hevur tó onga áseting um frá nær bíðidagarnar eiga at verða taldir. Heldur ikki lógarfyrireikandi tilfarið sum finnst til lógina, gevur nakra beinleiðis vegleiðing hesum viðvíkjandi.

Kærunevndin metir, at tá talið av bíðidøgum verður ásett út frá inntøkuni seinastu 6 mánaðirnar áðrenn treytirnar í § 14, stk. 1 eru loknar, so er tað mest nærliggjandi at nýta sama tíðarskeið sum grundarlag fyri, frá nær bíðidagarnar eiga at verða taldir.

Við hesi grundgeving avgjørdi kærunevndin at staðfesta avgerðina hjá Als hvat viðvíkur hesum partinum av kæruni.

Henda avgerð er endalig innan fyrisitingina og kann sostatt ikki lærast til annan fyrisitingarligan myndugleika.

Yinarlig heilsan

Kristina Samuelsen

Formaður

Jóahnes Madsen

Emm murken

Skrivari